

Teza: tymczasowe zawieszenie w czynnościach zawodowych.

Instytucja tymczasowego zawieszenia w czynnościach zawodowych nie narusza zasady domniemania niewinności, gdyż nie rozstrzyga w przedmiocie odpowiedzialności karnej (lub dyscyplinarnej) i nie prowadzi do obalenia tegoż domniemania.

Sygn. akt WO-183/19

POSTANOWIENIE
z dnia 27 listopada 2019 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie następującym:

Przewodniczący SWSD Piotr Dragon/sprawozdawca/

Sędziowie: SWSD Karolina Szał, SWSD Piotr Trębicki

Protokolant Magdalena Senderska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego r.pr. Bronisława Kachnikiewicza

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2019 r. na posiedzeniu

sprawy w przedmiocie tymczasowego zawieszenia w czynnościach radcy prawnego L. W. (nr wpisu Sz-663)

na skutek zażalenia radcy prawnego L. W. na postanowienie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Szczecinie z 29 maja 2019 r. w sprawie o sygnaturze akt O/OSD/18/19

postanawia:

1.

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Szczecinie z 29 maja 2019 r. w sprawie o sygnaturze akt O/OSD/18/19

2.

kosztami postępowania w wysokości 1.200,00 zł (słownie: jeden tysiąc dwieście złotych) przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym, zgodnie z art.70⁶ ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, obciążyć Krajową Izbę Radców Prawnych.

Uzasadnienie

Postanowieniem z 29 maja 2019 r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Szczecinie z dnia 29 maja 2019 r. na wniosek Rzecznika Dyscyplinarnego zawiesił obwinioną L. W. w czynnościach zawodowych, a kosztami postępowania obciążył Okręgową Izbę Radców Prawnych w Szczecinie.

Jak wskazano w uzasadnieniu postanowienia, radca prawny L. W. w dniu 19 marca 2019 r. wyrokiem Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie Wydział IV Karny została uznana za winną zarzucanych jej czynów, a to tego, że:

1.

w dniu 17 września 2014 r. w Szczecinie w Komisariacie Policji Szczecin Pogodno wiedząc, że przestępstwa nie popełniono, złożyła zawiadomienie o kradzieży samochodu marki Volkswagen Passat CC nr rej. (...) o wartości 35.000,00 zł, która miała mieć miejsce w nocy z dnia 16 na 17 września 2014 r. z terenu parkingu przy ul. (...) w Szczecinie oraz będąc pouczona o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, złożyła zeznania mające służyć za dowód w postępowaniu przygotowawczym w sprawie l.dz. WK-II-9713/14 i sygn. akt 1 Ds. 1940/14, nadzorowanej przez Prokuraturę Rejonową Szczecin-Zachód w Szczecinie, w których zeznała nieprawdę co do faktu i okoliczności kradzieży w/w pojazdu, nieprawdziwie zeznając, że od momentu pozostawienia samochodu w dniu 16 września 2014 r. ok. godz. 22:00 na parkingu przy warsztacie, położonym przy ul. (...) w Szczecinie do momentu poinformowania jej w dniu 17 września 2014 r. o udziale samochodu w zdarzeniu drogowym, była w posiadaniu obydwu kluczyków, podczas gdy faktycznie pojazd w momencie zdarzenia drogowego w dniu 17 września 2014 r. użytkowany był przez jej syna P. W., a także miejsca swojego faktycznego zamieszkania podając, że zamieszkuje przy ul. (...) podczas gdy w rzeczywistości nie zamieszkiwała pod wskazanym przez nią adresem, tj. czynu z art. 238 w biegu z art. 233 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 1 k.k.

2.

w dniu 22 września 2014 r. w Szczecinie działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej usiłowała doprowadzić Link4 Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. w Warszawie do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci wypłaty odszkodowania z tytułu ubezpieczenia autocasco w kwocie 33.900,00 zł, w ten sposób, że zgłosiła szkodę polegającą na kradzieży pojazdu Volkswagen Passat CC nr rej. (...), wprowadzając w błąd pracownika Link4 Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. w Warszawie co do faktu kradzieży w/w pojazdu i zaistnienia zdarzenia będącego podstawą wypłaty odszkodowania, lecz zamierzonego celu nie osiągnęła, z uwagi na wstrzymanie wypłaty odszkodowania przez Link4 Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. w Warszawie, czym działała na szkodę w/w Towarzystwa Ubezpieczeń, tj. czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k.

Ponadto postanowieniem z dnia 13 listopada 2018 r. radcy prawnemu L. W. postawione zostały zarzuty o to, że:

1.

w okresie od 16 kwietnia 2015 r. do dnia 20 kwietnia 2015 r. w Szczecinie, w kancelarii notarialnej, działając wspólnie i w porozumieniu z P. W. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadziła W. S. (1) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie 144.000,00 zł i udostępniając mu poprzez P. W., do zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości numeru rachunku bankowego, do którego P. W. i W. S. (1) nie posiadali pełnomocnictwa, jako numeru rachunku bankowego rzekomo należącego do S. S. (1), celem zapłaty przez U. B. za sprzedaż nieruchomości z przeznaczeniem pieniędzy na rozliczenie finansowe W. S. z S. S. wprowadzając W. S. w błąd co do faktycznego właściciela rachunku bankowego oraz wykorzystując sytuację nieposiadania przez W. S. rachunku bankowego ani chwilowych możliwości do jego założenia, a następnie dokonała w dniu 17 kwietnia 2015 r. przelania pieniędzy na rachunek bankowy L. W., z którego w dniu 20 kwietnia 2015 r. osobiście w siedzibie banku wypłaciła pieniądze w kwocie 144.000,00 zł nie przekazując ich W. S. i dokonując ich przywłaszczenia, czym działała na szkodę W. S., tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. w zbiegu z art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

2.

w okresie od dnia 20 kwietnia 2015 r. do dnia 14 marca 2018 r. w Szczecinie, wykorzystując uprzednio podpisaną in blanco przez W. S. (1) podpisem o treści (...) kartkę papieru sporządziła, a następnie nadrukowała na niej oświadczenie

stanowiące pokwitowanie przez W. S. odbioru kwoty 144.000,00 zł tytułem rozliczenia sprzedaży nieruchomości, a następnie w dniu 14 marca 2018 r.

posłużyła się oryginalnym pokwitowaniem przed funkcjonariuszem policji w prowadzonym postępowaniu przygotowawczym, celem użycia za autentyczny, tj. o czyn z art. 240 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przychylił się do wniosku Rzecznika Dyscyplinarnego. Swą decyzję procesową uzasadnił tym, że radcy prawnemu L. W. zarzucane jest popełnienie w sumie czterech przestępstw, z których jedno jest zakwalifikowane przez prawodawcę jako przestępstwo przeciwko wymiarowi sprawiedliwości, jedno z kolei jako przeciwko wiarygodności dokumentów, a dwa przeciwko mieniu. Z tego względu środek w postaci tymczasowego zawieszenia w czynnościach radcy prawnego r. pr. L. W. był zasadny, albowiem ciężar gatunkowy przestępstw zarzucanych obwinionej uprawnia do stwierdzenia, że zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności, o których mowa w art. 65 ust. 1 u.r.p.

Ze stanowiskiem sądu a quo nie zgodziła się r. pr. L. W., która w odręcznie napisanym zażaleniu zwróciła uwagę na następujące zagadnienia:

1)

po pierwsze, według autorki środka zaskarżenia postanowienie jest dalece krzywdzące i niesprawiedliwe, albowiem nie jej wina nie została stwierdzona prawomocnym orzeczeniem. Od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 19 marca 2019 r. sygnatura akt IV K 910/15 wniosła ona apelację, która dotychczas nie została rozpoznana. Z kolei druga ze spraw, o której mowa powyżej również nie została jeszcze prawomocnie zakończona;

2)

tymczasowe zawieszenie w czynnościach zawodowych narusza zasadę domniemania niewinności, zwłaszcza biorąc pod uwagę, że sama skarżąca nie przyznaje się do winy;

3)

oskarżenia oparte są na nieprawdziwych zeznaniach, a nadto na nierzetelnie sporządzonej opinii biegłego, którą to r. pr. L. W. zakwestionowała, a sam pokrzywdzony zeznał, że nigdy nie składał podpisu "in blanco" ani L. W., ani P. W.. Pokrzywdzony z kolei ma działać na zlecenie, w porozumieniu z tymi samymi osobami, które pomawiają L. W. i jej syna,

4)

nie istnieją przyczyny, które uzasadniałyby obowiązkowe orzeczenie o tymczasowym zawieszeniu r. pr. L. W. w czynnościach radcy prawnego.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył co następuje

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności zwrócić należy uwagę, że zgodnie z art. 65² ust. 1 u.r.p., radca prawny lub aplikant radcowski, przeciwko któremu toczy się postępowanie dyscyplinarne lub karne, może być tymczasowo zawieszony w czynnościach zawodowych przez sąd dyscyplinarny w szczególnie uzasadnionych okolicznościach sprawy.

Prawodawca ustanawia zatem następujące warunki dla skorzystania z tej instytucji przez sąd dyscyplinarny:

1)

przeciwko radcy prawnemu lub aplikantowi radcowskiemu toczy się postępowanie dyscyplinarne lub karne,

2)

zachodzą uzasadnione okoliczności sprawy.

Brak prawomocnego rozstrzygnięcia w sprawach karnych nie jest przeszkodą dla orzeczenia o tymczasowym zawieszeniu w czynnościach zawodowych przez sąd dyscyplinarny. Przeciwnie, ustawa przewiduje jako warunek dla wydania postanowienia w tym przedmiocie, by postępowanie dyscyplinarne lub karne wobec radcy prawnego pozostawało w toku. Innymi słowy, dopiero w przypadku gdy doszłoby już do prawomocnego skazania, a nie toczyło się wobec radcy prawnego postępowanie karne lub dyscyplinarne, nie można byłoby skorzystać z instytucji tymczasowego zawieszenia w czynnościach zawodowych.

Chybiony jest również zarzut, jakoby postanowienie wydane przez sąd a quo prowadziło do naruszenia zasady domniemania niewinności. Jak wskazał Wyższy Sąd Dyscyplinarny w orzeczeniu z dnia 8 marca 2018 r., sygnatura akt WO-17/18, "ratio legis instytucji zawieszenia w czynnościach zawodowych nie jest wymierzenie kary za dotychczasowe zachowanie radcy prawnego a tylko zabezpieczenie przed ewentualnym, nienależytym wykonywaniem czynności zawodowych przez radcę prawnego i nie narusza zasady domniemania niewinności".

Innymi słowy, instytucja tymczasowego zawieszenia w czynnościach zawodowych podobna jest pod tym względem do instytucji środków zapobiegawczych, o których mowa w kodeksie postępowania karnego. Nie naruszają one zasady domniemania niewinności, gdyż nie rozstrzygają w przedmiocie odpowiedzialności karnej (lub dyscyplinarnej) oskarżonego (obwinionego) za określony czyn. Nie prowadzą do obalenia tegoż domniemania.

Podzielić należy pogląd, że zarzuty w zakresie popełnienia przez radcę prawnego przestępstw przeciwko wymiarowi sprawiedliwości oraz przeciwko wiarygodności dokumentów, a także dwóch przestępstw przeciwko mieniu uzasadniają konieczność zastosowania przez sąd dyscyplinarny tymczasowego zawieszenia w czynnościach zawodowych. Jak trafnie skonstatował Okręgowy Sąd Dyscyplinarny, nie do pogodzenia jest wykonywanie przez radcę prawnego obowiązków zawodowych z zarzutem popełnienia czynów polegających na fałszywym oskarżeniu, złożeniu fałszywych zeznań mających posłużyć za dowód w postępowaniu karnym, czy sfalszowaniu podpisu oraz posłużeniu się dokumentem zawierającym fałszywy podpis. Zaistnienie warunków, o których mowa w art. 65² ust. 1 u.r.p. należy zestawić z zasadami deontologii zawodu radcy prawnego. Dokonując oceny, warto odnieść się do roty ślubowania. Stosownie do art. 27 ust. 1 u.r.p. radca prawny ślubuje między innymi, że będzie przyczyniać się do ochrony i umacniania porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej". Powyższe utwierdza w przekonaniu, że zachowanie radcy prawnego polegające na popełnieniu przestępstwa przeciwko wymiarowi sprawiedliwości oraz wiarygodności dokumentów uzasadnia tymczasowe zawieszenie w czynnościach radcy prawnego.

Skoro radcy prawnemu zarzucany jest czyn stanowiący przestępstwo pozostające w opozycji do podstawowych wartości, którym radca prawny ma służyć, a to umacniania porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej, a w przypuszczeniu, że czyn ten został popełniony utwierdza wyrok sądu powszechnego w pierwszej instancji, to osoba taka nie jest w stanie w sposób rzetelny wykonywać czynności zawodowych radcy prawnego, co z kolei uzasadnia zastosowanie tymczasowego zawieszenia w czynnościach radcy prawnego.

Z powyższych względów nie zasługują na uwzględnienie twierdzenia o braku obligatoryjności wydania postanowienia o tymczasowym zawieszeniu r. pr. L. W. (w istocie ustawa wymienia wyłącznie jeden przypadek, w którym orzeczenie tymczasowego zawieszenia w czynnościach zawodowych jest obligatoryjne - zob. art. 65² ust. 2 u.r.p. Stąd też konieczna jest ocena stopnia naganności zarzuconego radcy prawnemu zachowania), a także, że oskarżenia są oparte na nieprawdziwych zeznaniach i nierzetelnie sporządzonej opinii biegłego. W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego twierdzenia r. pr. L. W. i fałszywości zeznań składanych w prowadzonych przeciwko niej postępowaniach karnych nie są potwierdzone żadnymi dowodami, a wręcz przeciwnie, wyrok Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie Wydział IV Karny stanowi wystarczającą podstawę do wysnucia wniosku, iż prezentowane przez obwinioną stanowisko jest wyłącznie jej linią obrony.

O kosztach postępowania Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekł na podstawie art. 70⁶ ust. 1 i 2 Ustawy o radcach prawnych w związku z §1 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 Uchwały Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. nr 86/IX/2015.